

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN
Sebastià Serra i
Busquets
♦
Antoni Vives
Reus
♦
Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)
♦

TEMA

Un històric del periodisme esportiu

Homenatge a un dels grans periodistes esportius que ha tengut les Illes Balears, també va publicar nombroses obres relacionades amb la història de l'esport, basades en la seva experiència com a periodista. Una tasca que va mantenir fins al final.

Miquel Vidal Perelló, 'in memoriam'

♦ Manuel García Gargallo *

El passat 4 de gener ens va deixar el periodista i escriptor Miquel Vidal Perelló (Consell, 1942-Íd., 2021), una de les personalitats més destacades del periodisme illenc. Després d'uns primers anys a Mallorca, Vidal va emigrar a Madrid el 1966 i va forjar-se un nom com una de les veus més destacades del diari esportiu As, on va treballar-hi

durant trenta anys (1967-1998) i va arribar a ser-ne subdirector.

Vidal va destacar per la seva activitat arreu del món, realitzant reportatges a racons insòlits i a grans personalitats de l'àmbit esportiu. Va consolidar un estil intrèpid i alhora acurat, divulgatiu i de qualitat, tractant el món de l'esport amb amenitat i dignitat, amb la mateixa consideració i respecte que qualsevol altre vessant social.

Ja tornat a Mallorca (1998) es va centrar en l'escriptura, publicant uns vint llibres basats en la seva ex-

periència com a reporter i sobre història de l'esport balear, incloses algunes incursions en temes extraesportius d'interès local. Tot això sense abandonar mai la seva activitat com a periodista esportiu en mitjans audiovisuals i escrits, la qual va mantenir fins al darrer dia.

Vidal fou un model de reporter que anà més enllà del periodisme, recollint interessants documents històrics del món esportiu local i

mundial. Amb el pas del temps la seva aportació serà valorada com a referent historiogràfic i sociològic d'una època, a més de representar un periodisme vocacional i artesanal, de bona narrativa i acurada literatura, que avui ja no existeix. La seva empremta ha estat profunda en

generacions de lectors de premsa esportiva i en el periodisme local, amb molts seguidors i admiradors. Respectat i apreciat, no seria estrany que aviat el seu nom figurés en el llistat de carrers o en el camp de futbol de Consell, el seu poble natal, del qual sempre en feia gala arreu del món. En pau descansi.

* Doctor en Història Contemporània (UB)

TEMA

30 anys de compromís amb la llengua i la cultura

El 23 de juny de 1990 va tenir lloc al Castell de Bellver la constitució de Lluïl. Federació d'Entitats Culturals dels Països Catalans, integrada per l'Obra Cultural Balear, Acció Cultural del País Valencià i Òmnium Cultural. En l'actualitat la xifra de socis supera els cent vuitanta-dos mil.

La Federació Lluïl

♦ Elisabeth Ripoll *

La Federació Lluïl va néixer amb l'objectiu de contribuir a la projecció de la llengua i la cultura comuna de Catalunya, del País Valencià i de les Illes Balears tant al conjunt de l'Estat espanyol com internacionalment, fer complir el deure constitucional de respecte i protecció de les llengües diferents de la castellana i a promoure la co-

ordinació i la col·laboració entre les institucions d'autogovern dels diferents territoris de parla catalana.

La primera junta directiva va estar presidida per Josep M. Llompart de la Penya i l'actual es troba encapçalada per Jordi Cuixart. En aquestes dècades són nombroses les figures que han ocupat els càrrecs de presidència, vicepresidència, secretariat i vocalies, amb activistes, professionals i intel·lectuals.

Tal i com assenyalava el professor i jurista Tomeu Colom en

l'escrit *Adelantar-se a les institucions*, la Federació marcava una fita en la societat civil, fent una passa endavant de les institucions d'autogovern, que en aquells moments encara no havien subscrit convenis culturals que recollissin els objectius de la Federació.

En aquests trenta anys les activitats de la Federació Lluïl han estat nombroses i de diversa naturalesa. El 1993 s'impulsà la publicació de *Conocer la lengua y la cultura catalanas* d'Isidor Marí. També s'han coordinat activitats com La Flama del Canigó, els Focs de Sant Joan, una campanya entorn l'Estatut d'Autonomia del País Valencià cap als anys 2005 i 2006 o la cam-

panya 300 anys. Caminant cap al futur entre 2007 i 2014, en commemoració de la Guerra de Successió. El 2007 es va signar un conveni de col·laboració amb la Fundació Futbol Club Barcelona per a la promoció de la cultura catalana, i el 2016, reunida la Federació al santuari de Cura, va reclamar als governs una tasca coordinada per enfortir els drets de la comunitat lingüística. En temps recents cal destacar el mecenatge de la pel·lícula *La mort de Guillem*, amb una campanya de projeccions arreu dels Països Catalans.

* Doctora en Història i professora de la UIB

TEMA

Un convers que no va renunciar a la llengua

Anselm Turmeda escrigué en àrab cap al 1420 l'obra *L'obsequi de l'home il·lustrat* per a atacar els partidaris de la Creu. És el més conegut dels seus llibres àrabs, i a la vegada és una obra polèmica contra el cristianisme i que explica el seu procés de conversió a l'Islam. Tanmateix són diverses les seves obres en català.

El convers Abdal·là

♦ Gabriel Ensenyat Pujol *

La figura d'Anselm Turmeda ens resulta familiar (relativament, clar). La seva conversió a l'Islam i el fet de ser l'autor d'una obra de certa extensió la més prolífica de qualsevol convers cristià de l'edat mitjana a la fe mahometana, escrita en català i de notable èxit a l'època n'ha fet un autor conegut al llarg dels segles. El misteri que sempre

ha envoltat la conversió (a vegades considerada més o menys fictícia, sense que ho avalu cap testimoni documental), les peticions que va rebre per part de reis i papes perquè retornàs a la Cristiandat ben certes i un interès pel món cristià i català (i, dins aquest, el mallorquí) que havia deixat enrere n'han fet un personatge que fluctua entre l'enigma i la curiositat de qualsevol lector modern.

La seva conversió, però, té precedents dins la família mallorquina. N'hi havia per part d'esclaus que

aspiraven a millorar, ni que fos mínimament, les dures condicions de vida que patien. Altres eren de tropa a sou del governant nord-africà, que acabava seduïda o integrada en aquell món. També trobam el mercader, l'aventurer, el rodamon, etc. En qualsevol cas, en totes les ciutats marítimes del nord d'Àfrica hi havia una comunitat de conversos cristians, que es donaven aixopluc i acollien els nous. Alguns, com Turmeda mateix, aconseguiren llocs de

privilegi entorn del poder.

El cas més semblant al de Turmeda fou el d'un altre franciscà mallorquí, fra Andreu, que devers cent anys abans emprengué el mateix camí que Turmeda. Un cop instal·lat en terres «infidels» adoptà el mateix nom que aquest últim, Abdal·là: el canvi de nom era preceptiu en les conversions, igual que aquí quan un jueu o un musulmà es batiava. Només coneixem el fet a través d'una epístola redactada per Pere Marsili, el dominic autor de la versió llatina del *Llibre dels feits*. Marsili no només donà a conèixer el cas sinó que aprofità l'ocasió per fer una crítica encoberta a l'estratègia franciscana per aconseguir conversions (que, en aquest cas, se li havia girat en contra).

* Professor del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB